

Finland väntar vinterkrig mot de 110.000 tyskarna

Det är nu en månad sedan vapenstilleståndet mellan Ryssland och Finland slöts, och det finska folket känner en viss förvåning över att livet efter den ryska kontrollkommissionens ankomst och efter antagandet av de ryska stilleståndsvillkoren inte har visat sig vara »så dåligt» som det hade väntat sig.

Ett av skälen till denna något mera optimistiska stämning efter den djupa beklämning, som följde på erkännandet av Finlands nederlag i det långa kriget mot Ryssland, är ryssarnas uppförande. De ha visat sig vara sakliga och korrekta, men ha samtidigt genomgående varit hänsynsfulla och tillbakadragna.

Finnarna hyser inga illusioner. De har klart för sig, att de står inför den kanske hårdaste vintern i sitt folks långa liv, men de har tappert gripit sig an med de väldiga uppgifter som tornar upp sig framför dem, nämligen att driva ut tyskarna ur norra Finland och återuppbbygga sitt krigströtta land.

Sådana är mina starkaste intryck av nederlagets Finland efter tre veckors resor i landet, som fört mig från Helsingfors till den finsk-tyska fronten i norr och österut till några kilometer från den ryska gränsen.

— Finland måste i varje avseende uppfylla sina utfästelser i vapenstilleståndsvillkoren och det är just vad Finland ämnar göra, förklarade den undersätsige inrikesministern Hillilä för mig. Denne frispråkige man, som förut varit landshövding i Lapplands län, känner tyskarna ingående genom sina langvariga förbindelser med general Dietls och senare general Rendulics armé i norr.

— Vi tro, sade han, att ryssarna inte vill ha vår jord, eftersom de ha så stora territorier själva. Vi hyser inga illusioner om vart nuvarande läge, men vi ämnar göra vårt bästa.

Sedan den 15 september har de finska trupperna, av vilka många i hast förts norrut från Karelska näset efter vapenstilleståndet med Ryssland, haft god framgång mot tyskarna. De har återtagit omkring 15,000 kvkm. som förut hölls av tyskarna, men ett väldigt område sträcker sig fortfarande framför dem från Rovaniemi, dit de nu hunnit på sin marsch norrut, över verkliga vildmarker till Norra Ishavet och den norska gränsen.

De tyska trupperna i detta område beräknas uppgå till mellan 110,000 och 120,000 man, som sakta men hårdnackat kämpande retirerar, lämnande förödelse bakom sig. Mot dem står troligen fyra eller fem divisioner finnar. Detta styrkeförhållande är ej så ojämnt, som det först kan tyckas, om man betänker, att ryssarna nu slagit ut en större offensiv i petsamoområdet och därigenom bundit stora tyska styrkor.

Finnarnas hetaste önskan är att kunna kasta ut tyskarna ur landet utan hjälp från ryssarna, och denna önskan störes inte av petsamooftensiven, eftersom detta område nu är ryskt.

I välunderrättade finska militärkretsar anses det, att flera månaders strider, kanske ett helt vinterkrig, kommer att behövas för att driva tyskarna ur landet, även om finnarna haft stora inledande framgångar. General Rendulics styrkor är faktiskt tvingade att hålla stånd så länge som möjligt på finsk mark, eftersom årstiden nu är för långt framskriden för att tillåta en evakuering genom nordnorge.

I Södra Finland är övergången från krigs- till fredsförhållanden inte så uppenbar, som den kunde ha blivit, om finnarna inte hade tvingats att föra en hård strid mot tyskarna i Lappland. De äldsta årsklasserna i armén håller på att demobiliseras, men de utgör endast en liten del av de 200,000 man som beräknas bli hemförlovade, så snart fälttåget i norra Finland avslutats. Om det finsk-ryska kriget fortsätter under vintern, så kommer åtminstone det kritiska arbetsanskaffningsproblemet för de demobiliserade soldaterna att inte bli så svårt under vintermånaderna.

På gatorna i Helsingfors ser man överallt spår av krigets härjningar. Krigsinvalider är en vanlig syn, och då och då ser man truppavdelningar på väg mot någon demobiliseringsdepå.

De våldsamma striderna i norr har blivit särskilt förlustbringande för de finska trupper, som först kom i kontakt med fienden efter en överrumpande landstigning i Torneområdet. Under de första dagarna tvingades finnarna kämpa i stort sett utan artilleriunderstöd, eftersom många av deras kanoner måste transporteras den långa vägen från Karelen.

I hamnen i Rönkä nära Torneå såg jag finnarna föra ombord många stupade soldater på fartygen. De skulle transporteras tillbaka till sina familjer i södra Finland. Samtidigt vimlade kajerna av nyanlända trupper som störlbombades av tyska Stuka-plan. Dag efter dag gick de tyska störlbombarna till anfall här.

För många finska officerare är det motbjudande att anfälla tyskarna, men de anser det nödvändigt att göra det. General Pajari, som är överbefälhavare i Torneå-avsnittet, lämnade följande förklaring i ett sam-

tal med de allierade krigskorrespondenterna:

Våra soldater kommer att fylla sin plikt intill slutet. Följaktligen rycker vi fram mot våra forna vapenbröder. Det är en uppgift som inte fyller oss soldater med hänförelse, men vi är allvarligt beslutna att fylla den.

Hittills har finnarnas kontakter med den ryska kontrollkommissionen av officiella kretsar betecknats som »friktionsfritt». Härefter ligger en svag antydning om att de kanske inte alla kommer att bli lika friktionsfria framdeles.

I den intervju som inrikesminister Hillilä beviljade de allierade journalisterna underströk han, att Finland ämnade söka tolka bestämmelserna i vapenstilleståndsfördraget enligt »västerländsk lag».

När Finland levde under tsarernas valde, var landets starkaste försvaret alltid dess egen lag, förklarade Hillilä. Personligen tror jag inte, att de allierade förstår denna sida av den finska mentaliteten. Det är min förhoppning, att de allierade i sina relationer med det finska folket förstå, att vi har fått lära oss att hålla och lyda våra lagar. Om vi tyckas vara våra egna advokater vid uttolkningen av vapenstilleståndsvillkoren, måste ni komma ihåg detta faktum.

ROBERT STURDEVANT.